

25. ZÁŘÍ 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

„Když si letos **ocenění Magnesia Litera přebírali sami muži**, vyvolalo to právem otázky, ba pobouření. V situaci, kdy českou literaturu ‚válcují‘ především ženy, to totiž působilo jako podivný anachronismus, průhled o sto let nazpátek,“ napsal [Radim Kopáč](#) v Deníku N.

„Bud' se Magnesia Litera **emancipuje od sponzora a televizní zábavy** a zkusí najít sebe samu, nebo bude postupně kopírovat osud hudebních cen Anděl, které někdy nepoživají vážnosti ani u samotných laureátů,“ řekl v A2 na adresu nejznámější tuzemské literární ceny [Tomáš Koblížek](#).

„Dva nedávné případy **sporů kolem autorských práv** nejsou ojedinělými excesy, jak by se mohlo zdát, ale jen projev denního nakládání s tímto nepominutelným osobnostním právem,“ kritizuje současnou praxi některých českých nakladatelů [Anna Štičková](#) na webu i-Kanon.cz.

Česká republika je kvůli historickému vývoji ve dvacátém století etnicky výrazně homogenní společností. Když tedy před jedenácti roky **získala Literární cenu Knižního klubu osmnáctiletá Vietnamka Lan Pham Thi** s knihou o každodenním životě vietnamské komunity v Česku, média zpozorněla. Zvláště poté, co se ukázalo, že žádná Lan Pham Thi neexistuje. Ke známé literární kauze se v Hostu vrátil [Zdeněk Staszek](#).

Slovo, které bratři Čapkové vymysleli před sto lety, je odpovědí na mechanická jatka války i na utopický ráj komunismu, soudí spisovatelé **Pavel Kosatík a Jaroslav Veis**, kteří byli hosty [podcastu Petra Viziny Na dotek](#).

Cesta do hlubin robotovy duše! To je název výstavy ke 100 letům od vzniku slavné hry R.U.R. Karla Čapka, ve které se poprvé objevilo slovo robot. Expozici zahajuje v sobotu [Památník Karla Čapka](#) ve Staré Huti u Dobříše.

*

Mezinárodní literární [Cenu Franze Kafky](#), kterou vyhlašuje Společnost Franze Kafky, letos získá **jedenadevadesátiletý spisovatel Milan Kundera**. O udělení ceny světoznámému autorovi českého původu rozhodla jedenáctičlenná mezinárodní porota, v níž kromě předsedy SFK Vladimíra Železného zasedli například literární teoretik Jakub Češka, germanista a bohemista Peter Demetz či francouzský spisovatel a loňský laureát této ceny Pierre Michon.

Ačkoli ještě v neděli 20. září uveřejnili organizátoři třetího mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu [Svět knihy Plzeň](#) na svém blogu seznam vystavovatelů, které mělo o příštím víkendu přivítat DEPO2015, téhož večera rozeslal ředitel veletrhu Radovan Auer zprávu o **zrušení celé akce**. Své nelehké rozhodnutí zdůvodnil přílišnými hygienickými riziky spojenými s uspořádáním plzeňského Světa knihy.

[České literární centrum](#) plánovalo na jaře 2020 uspořádat ve spolupráci s partnerskými institucemi celou řadu aktivit, které měly doprovázet květnové hostování České republiky na knižním veletrhu ve Varšavě. Účast českých spisovatelů na veletrhu znemožnila pandemie Covid-19. Současným cílem ČLC je **v Polsku na podzim** zrealizovat alespoň část původně plánovaných akcí.

„Před šesti lety jsem poprvé rozbalila putovní knihkupectví literatury pro děti a mládež. Celou dobu si pohrávám s myšlenkou otevřít malé útulné výběrové knihkupectví, protože mě to prostě hodně baví. V současné situaci šlo stranou počítání ekonomické výhodnosti takového podniku a převážila touha neseďet v koutě a něco dělat, když do škol a školek letos nemůžeme osobně. Když jsem poprvé vstoupila k Johaně Kratochvílové do Teritorium7, napadlo mě, že tam by to knihkupectví bylo krásné. Říká se, dej pozor na to, co si přeješ, ono se ti to může splnit. Slovo dalo slovo a **knihkupectví 2veverky** otevře dveře zákazníkům v tom krásném prostoru v Holešovicích v polovině října,“ oznámila na svém facebookovém profilu Veronika Benešová Hudečková, majitelka nakladatelství Verzone.

České literární centrum, sekce Moravské zemské knihovny v Brně, ve spolupráci s Goethe-Institutem Česká republika a Vzdělávacím a kulturním centrem Klášter Broumov vyhlašuje [česko-německé rezidence](#) v Literárním domku v areálu Kláštera Broumov na projekty zohledňující rezidenční **téma „Před hranicí, za hranicí“**.

*

[Patrik Ouředník](#) nahlíží na problematiku **překládání jak očima překladatele, tak spisovatele**. O svých zkušenostech v této oblasti i o životě mezi dvěma jazyky, češtinou a

francouzštinou, vypráví v korespondenčním rozhovoru, který s ním pro web iLiteratura.cz připravila Magda de Bruin Hüblová.

Na webu Českého literárního centra najdete rozhovor s překladatelkou a kurátorkou berlínského festivalu Ein Stück: Tschechien [Barborou Schnelle](#), který s ní vedla Michaela Čičvácová. ČLC letos finančně podpořilo čtvrtý ročník tohoto **festiválu současného českého divadla**, který je jednou ze stěžejních aktivit spolku Drama Panorama.

Historicky **prvním překladem románu Milana Kundery z francouzštiny do češtiny** se letos stalo jeho poslední dílo, Slavnost bezvýznamnosti. Náročného převodu pod kontrolou náročného autora se zhostila [Anna Kareninová](#), renomovaná překladatelka Célina a Pounda, pro širší vrstvy ovšem spíše „ta paní, která upravuje filmové titulky“. Rozhovor s ní pro Deník N připravil Ladislav Nagy.

Pravidelně vydává knihy oceňovaných esejů. Loni mu v nakladatelství Torst vyšly **paměti Poletování jednoho ptáčka**, před nedávnem další sbírka básní Řádkování. [Josef Kroutvor](#) je esejistou, básníkem, kreslířem, historikem umění, poutníkem a obhájcem prostých a poctivých věcí. Rozhovor s ním v časopisu Host vedl Radek Štěpánek.

Když se [Hana Lehečková](#) vrátila domů ze slavnostního večera u příležitosti předávání **Ceny Jiřího Ortena**, čekala ji rozbitá pračka a koupelna plná vody. Krutý střet s realitou jí ale radost z úspěchu novely Svatá hlava nevzala, vnímá ho jako další znamení, že autorská cesta, na kterou se před lety vydala z Českých Budějovic, je správná. Ve vltavské Vizitce s ní o tom mluvila Markéta Kaňková.

„Sousloví **ženská literatura**‘ se přisuzují negativní konotace. Neznamená to, že píšu něco jednoduchého, něco míň. Jako autorka bych se měla snažit, aby to tak nebylo. Zvláštní je, že neexistuje pojem mužská literatura. Zajímalo by mě, co by tam teoreticky spadalo. Nejlepší výsledek by byl, kdyby ten výraz neexistoval, ale když už ho používáme, tak mu pojdme dát hezkou náplň,“ říká v Rozhovoru Martina Minhy spisovatelka a bývalá novinářka [Markéta Lukášková](#).

*

Novelu Tapetář, za kterou získala v roce 2019 Literární cenu Knižního klubu, začala [Ema Labudová](#) psát v patnácti letech během studia na gymnáziu a dokončila ji o tři roky později. Letos jí zdařilá prvotina vynesla nominaci na cenu Magnesia Litera v kategorii DILIA Litera za objev roku. Portrét autorky jsem připravil pro hostovský web H7O.cz v rámci našeho nepravidelného **seriálu o nadějných českých literárních debutantech** (a debutantkách).

„Přes nesmírnou odstředivou a (často anatomicko-fyzikální) imaginativnost jsou básně [Anny Sedlmajerové](#) expresivní a dostředivou sondou do lidského nitra, jsou konfrontací a vrtkavým kontaktem duše a světa, tj. všeho kolem ní,“ dočtete se na webu **Nedělní chvilka poezie**, kde výběr z autorčiny tvorby připravil Dominik Bárt.

„Docela by mě zajímalo, kde se bere ta současná **česká vášeň pro stavbu rozhleden**. Někde jsem četla, že od revoluce jich v našich krajích přibylo víc než tři sta. Rostou snad za každými humny a možná je to nejen štědrými evropskými fondy na regionální rozvoj, ale třeba i tím, že nemáme pořádné velehory, a tak se rádi rozhlížíme alespoň z rozhleden,“ píše ve svém sloupku pro web iLiteratura.cz [Markéta Pilátová](#).

*

A na závěr jako obvykle připojuji několik čerstvých **knižních tipů**...

[Josef Winkler: Knížka chovance Jeana Geneta \(přel. Radovan Charvát, nakl. Archa\)](#)

Literarizovaná biografie s autobiografickými prvky rakouského autora a nositele Büchnerovy ceny Josefa Winklera s názvem Knížka chovance Jeana Geneta je poutavým vyprávěním o životě známého zloděje a spisovatele Jeana Geneta. V první kapitole hledá vypravěč Genetovo smrtelné lože, v poslední dlouho pátrá po jeho hrobě v Maroku. V řadě kapitol mezitím líčí Winkler Genetův život a psaní a jeho pohled se soustřeďuje zejména na osudy „chovance“, tedy na jeho dětství a mládí u pěstounů a v pečovatelských ústavech. Jde o strhující a zčásti otřesné svědectví o životě sirotka na pomezí bídy a lidské krutosti a lhostejnosti, kde obtížně klíčí i náklonnost a láska. Z nelítostného prostředí raných počátků se Genetovi podařilo uniknout a dosáhnout obdivuhodného uznání a literárního věhlasu.

[Eva Maliti Fraňová: Arianina ztracená kniha \(přel. Božena Správcová, nakl. Novela bohemica\)](#)

Neobvyklý, poutavý román současné slovenské spisovatelky o všedních dnech a snech zralé ženy. Ariana je ve věku prvních velkých životních bilancí. Po matčině smrti hledá novou cestu a láska zejména na začátku této pouti hraje určující roli. Mladší, energický a přitažlivý Marek je protipólem bývalého manžela, jehož přístup ke vztahům i k životu připomíná dnes čím dál grotesknější postavy dříve dominujících mužských typů. Poetické vyprávění o plynoucích dnech přinášejících nové možnosti se postupně prolíná s fantaskním světem vzpomínek a představ. Vytváří překvapivý, ale uvěřitelný svět bohatý na obrazy ženami obvykle navenek skrývané. Motiv knihy, která pro Arianu představuje způsob hledání i sebevyjádření, dostává pozoruhodný rámeček v metafoře hvězdy, jejímž skutečným předobrazem je známý pražský letohrádek.

[Milorad Pejić: Pravdivé příběhy /vybrané básně/ \(přel. Jaroslav Šulc, nakl. Protimluv\)](#)

Ani jedna z básní v této knize není „vymyšlená“. V každé z nich jde o nějakou konkrétní osobu, autentické místo, skutečnou událost... Jde o skutečné příběhy tematicky na sobě nezávislé a o zdánlivě nevýznamných věcech, ale pevně propojené absurditou života, společnou konstantou, která si stále a znovu vyžaduje zaujmout postoj. „Autor reflektuje v některých svých textech konkrétní historické skutečnosti (vypuknutí válečného konfliktu, následnou vlnu emigrace atd.) a podává je s nečekaným klidem a věcností, zcela zbaven ambice šokovat či jinak využívat smutné atraktivitu, která se v těchto událostech nabízí.“ (Petr Hruška) Knihu připravil k českému vydání překladatel Jaroslav Šulc za redakční spolupráce bosenského básníka Adina Ljuci.

[Eustachy Ryłski: Podmínka \(přel. Michael Alexa, nakl. Pistorius & Olšanská\)](#)

Příběh historického románu začíná v roce 1812, těsně před bitvou dvou velkých armád u Borodina, kdy z francouzského vojska zběhne Andrzej Rangułt, oblíbenec císaře Napoleona, jezdecký mistr a všemi obdivovaný kapitán švališerů, spolu s poručíkem Semenem Hoszowským, hloubavým synem venkovského popa. Nevinná hra v kostky, která se zvrhne v boj o život, a uloupená vojenská pokladna, představující jmění umožňující jejímu majiteli zbavit se války jednou provždy, přimějí oba rivaly dezertovat. Přes vzájemnou antipatii musejí spojit síly a pokusit se projít nekonečnými mrazivými pláněmi, vyhýbat se prchajícím troskám francouzské armády i ruským oddílům, které ji pronásledují, a vrátit se zpět do Rangułtova domovského dvora v Litvě. Ale ani tam ještě nemají vyhráno. Příběh, demaskující rozdíl mezi skutečnými hrdiny a událostmi a tradičními ideály, je polemikou s černobílým národním mýtem a pro svůj rychlý spád a myšlenkové bohatství patří k nejuznávanějším moderním polským románům.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).